

WĘGIEL BRUNATNY W KOROLÓWCE KOŁO WŁODAWY

UKD 553.96:561:581.931/392:551.782.2(438.142 pow. włodawski, Korolówka — okolice)

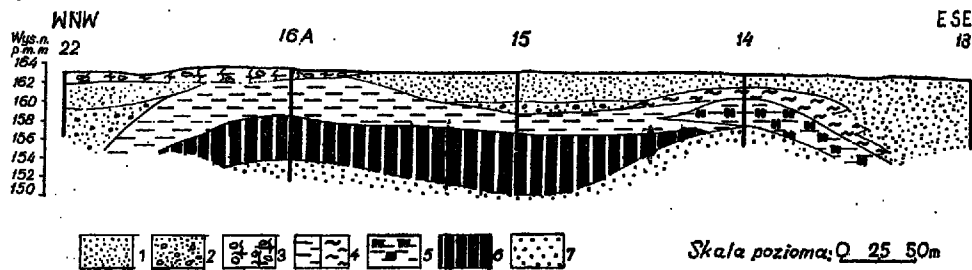
Podczas wykonywania dla Instytutu Geologicznego zdjęcia geologicznego w okolicach Włodawy w 1959 r. natrafiono na występowanie węgla brunatnego. Stwierdzony on został w płytkich, do 14 m głębokości, otworach wykonanych w okolicach Korolówki w celu udokumentowania złoża ilów. Wiercenia wykonała Grupa Wiertnicza Wojewódzkiego Zarządu Przemysłu Terenowego w Lublinie.

Węgiel brunatny występuje tam między brunatno-czarnymi i ciemnoszarymi zwięzłymi ilami (prawdopodobnie pliczeńskimi) w stropie a piaskami węglistymi w spągu. Profile wiertnicze wykazują, że złożo węgla nie jest ciągle, a węgiel występuje w kilku poziomach.

Dla pełności obrazu stosunków geologicznych niech posłużą poniższe profile.

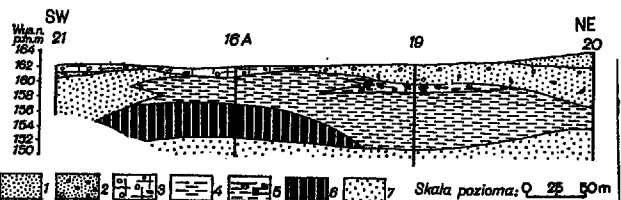
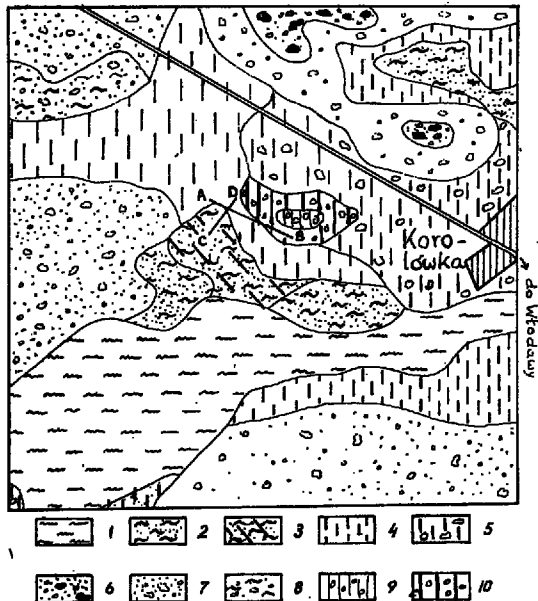
Otwór nr 10:

0,0 — 0,4	gleba szara, pylasta,
0,4 — 0,8	glina zwałowa szarordzawa, mułkowata z nielicznymi skałami północnymi,
0,8 — 2,5	piaski drobnoziarniste zwięzłe, rdzawożółte i żółtoszare,
2,5 — 4,0	czarna miazga organiczna, zwięzła (węgiel brunatny),
4,0 — 6,0	piasek drobnoziarnisty, szaroczarny i szarobrunatny.

Ryc. 2. Przekrój geologiczny A-B w Korolówce.

1 — piaski różnoziarniste, 2 — piaski ze żwirem, lodowcowe, 3 — gliny zwalowe, 4 — łył czarne, brunatne i ciemnoszare, 5 — łył czarne, brunatne i ciemnoszare z okruchami węgla brunatnego, 6 — węgiel brunatny, 7 — piaski pylaste, czarne i ciemnoszare, z okruchami węgla brunatnego.

Ryc. 3. Przekrój geologiczny C-D w Korolówce. Objaśnienia jak do ryc. 2.

Ryc. 1. Szkic geologiczny okolic Korolówki koło Włodawy.

1 — namuły torfiste, 2 — piaski i mułki jeżłorne, 3 — piaski i mułki jeżłorne na osadach pliocenu, 4 — osady deluwialne, 5 — osady deluwialne na glinie zwalowej, 6 — piaski, żwiry i głazy moren czolowych, 7 — piaski i żwiry z głazami, lodowcowe, 8 — piaski i żwiry z głazami, lodowcowe, na mułkach jeżłornych, 9 — glina zwalowa, 10 — glina zwalowa na osadach pliocenu, A-B, C-D przekroje geologiczne.

Otwór nr 17:

- 0,0 — 0,4 gleba szara,
- 0,4 — 0,8 pył piaszczysty zwięzły, szaro-żółto-rdawy, łył zwięzły, brązowoczekoladowy, o odcieniu fioletowym, z warstewkami łyłu czarnego,
- 2,5 — 3,5 łył zwięzły, czarny, na przelamie lśniący,
- 3,5 — 4,3 węgiel brunatny z domieszką łyłu,
- 4,3 — 5,3 łył zwięzły szaroczarny,
- 5,3 — 6,3 łył zwięzły ciemnoszary, drobnowarstwowany, o poziomej lupliwości,
- 6,3 — 7,2 łył czarny, zwięzły,
- 7,2 — 8,0 węgiel brunatny,
- 8,0 — 10,0 piasek drobno i średnioziarnisty, szaroczarny, z dużą ilością pyłu węgla brunatnego.

Otwór nr 20:

- 0,0 — 0,5 gleba piaszczysto-pylasta, szara,
- 0,5 — 1,2 pył piaszczysty szarobiałły,
- 1,2 — 2,1 piasek średnioziarnisty, nieco gliniasty, szaro-żółto-brązowy,
- 2,1 — 5,45 piasek drobno i średnioziarnisty z nielicznym żwirem północnym, żółty i rdzawo-żółty,
- 5,45 — 6,0 łył zwięzły, lśniący, czarny,
- 6,0 — 12,0 łył zwięzły, czarny, drobno warstwowany,
- 12,0 — 14,0 piasek mułkowy z rozbitym pyłem organicznym, brunatnoczarny.

Otwór nr 33:

- 0,0 — 0,55 gleba,
- 0,55 — 1,1 glina szarobrunatna,
- 1,1 — 1,95 piasek różnoziarnisty, brunatnoszary,
- 1,95 — 5,4 łył zwięzły, lśniący, szaroczarny,
- 5,4 — 9,1 węgiel brunatny,
- 9,1 — 11,1 piasek drobnoziarnisty, brunatnoczarny.

Wstępna analiza pyłkowa jednej próbki węgla wykonana w Pracowni Analizy Pyłkowej Zakładu Stratygrafii IG wykazała następujący skład florystyczny:

<i>Pinus</i> typ <i>silvestris</i>	16%
<i>Pinus</i> typ <i>happoxylon</i>	2%
<i>Alnus</i>	70%
<i>Betula</i>	2%
<i>Quercus</i>	1%
<i>Ulmus</i>	1%
<i>Nyssa</i>	1%
<i>Corylus</i>	7%
<i>Varia</i>	2%

W przytoczonych profilach oraz przekrojach geologicznych (ryc. 2 i 3) widać zmienność zalegania utworów trzeciorzędowych. Nierówny ich strop wiązać należy najprawdopodobniej z zaburzeniami peryglacialnymi, jak również z glaciektioniką.

Dotychczas poznana miąższość węgla brunatnego w okolicy Korolówki waha się w granicach 0,35—4,6 m,

jednak należy zaznaczyć, iż w kilku otworach cała miąższość węgla nie została przewiercona.

Występowanie utworów młodszego trzeciorzędu na tym obszarze dotychczas nie było znane. Na Przeglądowej Mapie Geologicznej Polski, wyd. B, zaznaczony jest w okolicy Korolówki jedynie oligocen. Południowa granica zwartego zasięgu miocenu i pliocenu biegnie 40 km na N od Korolówki. Podobnie E. Rühle (2) wyznacza zasięg neogenu.

W profilach Korolówki na uwagę zasługuje fakt występowania zarówno węgla brunatnego, jak również prawdopodobnie plioceńskich ilów, zawierających kryształki gipsu — pod bardzo cienką pokrywą osadów czwartorzędowych, wynoszącą niekiedy zaledwie tylko 0,8 m. Pomijając ewentualne znaczenie gospodarcze węgla brunatnego Korolówki, podkreślić należy jego duże znaczenie w rozpoznaniu budowy geologicznej, stratygrafii i paleogeografii tej części Lubelszczyzny.